

Een praktijkcase met consolidatie van een Opf naar een APF

Het voormalig Douwe Egberts Pensioenfonds (DEPF) is op 1 april 2018 door middel van een Collectieve WaardeOverdracht (CWO) overgegaan naar Algemeen Pensioenfonds Stap. Binnen Stap is per deze datum een single client collectiviteitskring met de naam 'Pensioenkring Douwe Egberts' (hierna Kring DE) opgericht.

Na de CWO kon DEPF als Stichting worden geliquideerd. Eind 2018 is het liquidatieproces formeel afgewikkeld. Daarmee is een Ondernemingspensioenfonds met een omvang van € 1,8 miljard en ruim 10.000 deelnemers geconsolideerd met een Algemeen Pensioenfonds (APF). Een mooie consolidatiecasus vanuit de praktijk dus.

TOT BEGIN 2016 WAS DEPF EEN BLOEIEND PENSIOENFONDS

Bestuurlijk, operationeel en financieel waren er geen beren op de weg. Met de onderneming was een prudent premiebeleid afgesproken, inclusief bijstortingen in geval de beleidsdekkingsgraad (BDG) onder het minimaal vereist eigen vermogen zou liggen. Het beleggingsbeleid was keurig geënt op de risicohouding, zonder daarbij de ambitie van een koopkrachtbestendige uitkering uit het oog te verliezen. Er was hoge kwaliteit in de uitvoering bij een laag niveau uitvoeringskosten, zowel in pensioenbeheer als vermogensbeheer. En tot slot: de visitatiecommissie oordeelde dat door DEPF veel aandacht werd geschonken aan governance, communicatie en integraal risicomanagement.

En toch: ruim twee jaar later is DEPF leeg en opgedoekt. Wat is er gebeurd? Een korte reconstructie van het hoe en waarom.

DEPF IS VANAF 2017 EEN GESLOTEN FONDS

Medio 2016 besluiten de cao-partijen dat de nieuwe pensioenopbouw vanaf 2017 overgaat naar pensioenfonds PGB. DEPF werd een gesloten pensioenfonds. Voor het bestuur aanleiding om een 'Taskforce' in te richten met bemensing vanuit bestuur, bestuursbureau en externe adviseurs (strategisch en juridisch). Nadat eerst de consequenties van het stoppen van de pensioenopbouw waren afgewikkeld, richtte de Taskforce zich vanaf voorjaar 2017 op de toekomst van het gesloten pensioenfonds.

ONDERZOEK TOEKOMST GESLOTEN FONDS

De optie om het gesloten fonds in stand te houden was één van de reële mogelijkheden. De meerwaarde van een eigen Opf is door het wegvallen van nieuwe pensioenopbouw echter wel afgenomen. En de governance druk neemt jaarlijks steeds verder toe. In enkele fasen worden alle opties doorlopen: een fase waarin naast voortzetting van het gesloten Opf alternatieven in de breedte worden onderzocht: inkoop bij een verzekeraar, overdracht aan een Bpf, aansluiting bij een APF (multi client of single client) of combinaties (waaronder carve-out pensioengerechtigden).

Door middel van een 'multicriteria analyse' wordt de selectie teruggebracht tot twee opties:

- Een single client Pensioenkring bij een APF;
- Samenvoeging met de nieuwe opbouw door overdracht naar PGB.

Deze opties worden met behulp van ALM met elkaar vergeleken. Een gesloten single client kring blijkt diverse voordelen op te leveren: profiteren van de jaarlijkse buffervrijval over de uitkeringen, geen neerwaartse impact door premiedekkingsgraad die lager is dan de feitelijke dekkingsgraad en de mogelijkheid om regels voor indexatie (inclusief inhaaltoeslagen en aanvullende toeslagen) ongewijzigd voort te zetten.

Drs. L.G. van den Hoek AAG vervulde van 2006 tot en met 2018 de rol van directeur bij het voormalige Douwe Egberts Pensioenfonds. Onlangs is hij onder de vlag Pensioen3Hoek begonnen om als zzp-er bij diverse pensioenfonds aan de slag te kunnen gaan.

CWO PER 1 APRIL 2018

Nadat het Verantwoordingsorgaan (VO) in november 2017 een positief advies heeft gegeven, is in december 2017 een CWO-dossier naar DNB gestuurd. De voorgenomen CWO-datum was 1 april 2018.

Op 1 maart heeft DNB een verklaring van geen bezwaar toegestuurd, zodat de reeds opgestarte voorbereiding op de CWO verder in gang gezet kon worden.

De CWO kent twee hoofdstromen:

- De pensioen-, uitkeringen- en financiële administratie;
- De beleggingsportefeuille.

Voor beide overdrachten wordt een werkgroep met projectstructuur ingericht. Voor de overdracht van de beleggingen en rapportage hierover geldt een doorlooptijd van ongeveer twee maanden. De andere stroom vergt met totaal acht maanden wat meer tijd.

WAT IS ER GEWIJZIGD TEN OPZICHTE VAN DE OUDE SITUATIE?

Bij de CWO waren vrijwel geen aanpassingen nodig. De netto technische grondslagen, de beleggingen, alle pensioenvormen en ook het toeslagbeleid van DEPF konden ongewijzigd door Stap ten behoeve van de Kring DE worden overgenomen. Ook de inhoud van de Mijngroevings van de deelnemers kon grotendeels worden meegenomen naar de nieuwe situatie.

Wettelijk moest een weerstandsvermogen van 0,2% van de beleggingen (ongeveer € 3,6 miljoen) worden aangelegd en vanuit de CWO worden gefinancierd. Hier stond een vrijval van excasso-voorziening (ongeveer € 10 miljoen) als gevolg van lagere benodigde toekomstige kosten tegenover; per saldo dus een positieve impact.

Qua governancelasten is – gezien vanuit DE – sprake van een aanzienlijke verlichting. Van een volledige verantwoordelijkheid voor een Opf (12 personen, 7 organen/commissies) naar een advies- en instemmingsrecht in alleen een Belanghebbendenorgaan (4 personen). Kortom: de consolidatie is een win-win situatie.

KAN DE OORSPRONKELIJKE AMBITIE WORDEN WAARGEMAAKT? ENKELE SCENARIO'S

De beleidsdekkingsgraad (BDG) van Kring DE ligt rond 120%. Er kunnen dus gedeeltelijke toeslagen worden verleend. Bij een BDG rond 123% (niveau Toekomst Bestendige Indexatie, TBI) kunnen volledige toeslagen worden verleend. Als de BDG daarboven komt, dan kunnen ook inhaaltoeslagen worden verleend. Dit wordt tot maximaal 10 jaar terug gedaan. In de administratie liggen de gemiste toeslagen op deelnemersniveau vast en dit is mee overgedragen naar de nieuwe pensioenuitvoerder. Welke mogelijkheden zijn er om de oorspronkelijke ambitie (koopkrachtbestendige uitkeringen) waar te kunnen maken? Hieronder werk ik drie scenario's uit.

Gematigd groeiscenario met licht stijgende rente

Stel dat zich komende 10 jaar een gematigd groeiscenario voordoet, waarbij het renteniveau geleidelijk stijgt en de aandelenbeurzen zich rustig houden. De BDG zal dan geleidelijk stijgen, door zowel de financiële markten als de buffervrijval bij de uitkeringen. In die situatie mogen vanaf 2020 volledige indexaties gegeven worden en zullen daarnaast in de periode 2022-2028 gemiste toeslagen kunnen worden ingehaald. Het niveau van de BDG nadert in 2030 de 140%. Inkoop van een HICP-beschermd pensioen bij een verzekeraar komt dan in het vizier. Als het pensioenstelsel in 2030 dit nog toelaat zou dat een goede optie kunnen zijn: zowel de hoge mate van zekerheid als de indexatieambitie worden immers beiden gehaald.

Doormodderen met de lage rente

Stel dat zich de komende 10 jaar geen echte crisis voordoet, maar de langetermijn risicovrije rente tussen 1% en 2% blijft hangen en de aandelenbeurzen matig presteren. De BDG beweegt zich tussen 110% en 120%. Er worden gedeeltelijke toeslagen gegeven en er zijn geen inhaaltoeslagen. In deze situatie is pas op de plaats gewenst. De Kring

DE zal geleidelijk kleiner worden. Het ligt voor de hand dat de mogelijkheid van een verdere consolidatie met andere Kringen onderzocht wordt.

Opnieuw een 'good crisis'

Stel dat zich komende jaren weer een flinke crisis voordoet. Dan zal de BDG een neerwaartse tik krijgen. Uiteraard zijn risico's deels afgedekt, maar een deel van het renterisico en het volledige zakelijkewaardenrisico staat open. Het rentebeleid is dynamisch, dus bij een zeer lage rente is het afdekkingsniveau fors. Er is een financieel crisisplan, welke door het bestuur van Stap als leidraad wordt genomen. De sturingsmiddelen zijn bij een gesloten Kring zeer beperkt. Bij een BDG onder 110% worden geen toeslagen meer gegeven. De afnemende omvang van de Kring DE zal ook in deze situatie op termijn tot verdere consolidatie kunnen leiden.

Kortom: de Kring DE kan nog jaren als eigen Pensioenkring voortbestaan. Op langere termijn zijn de opties ofwel verzekeren van een koopkrachtbestendig pensioen ofwel verdere consolidatie met andere, vergelijkbare, Kringen.

TOT SLOT

Uit deze praktijkcase blijkt dat een consolidatie niet per sé tot grote veranderingen hoeft te leiden. Als het pensioenbeheer en vermogensbeheer al eerder waren uitbesteed, wijzigt met name de governance. De consequenties van overgang van een zelfadministrerend en zelfbeleggend fonds naar een uitbesteding van deze activiteiten zijn in mijn ogen veel groter dan die van een Opf naar een eigen Pensioenkring bij een APF. Hierbij geef je echter wel de regie uit handen. Keuze voor een betrouwbare partij is daarbij key. ■

Post bachelor Actuarieel Analist

Start in augustus 2019 met onze opleiding Actuarieel Analist en kies voor:

- Een compacte deeltijd beroepsopleiding
- Samen starten, studeren en afstuderen
- Competentie- en praktijkgericht
- Colleges op een vaste dag in de week in Utrecht

Ga voor meer informatie naar www.ag-ai.nl/opleidingsaanbod of neem contact op met Karima Attrach (karima.attrach@ag-ai.nl / 030-6866158)

Actuarieel Instituut